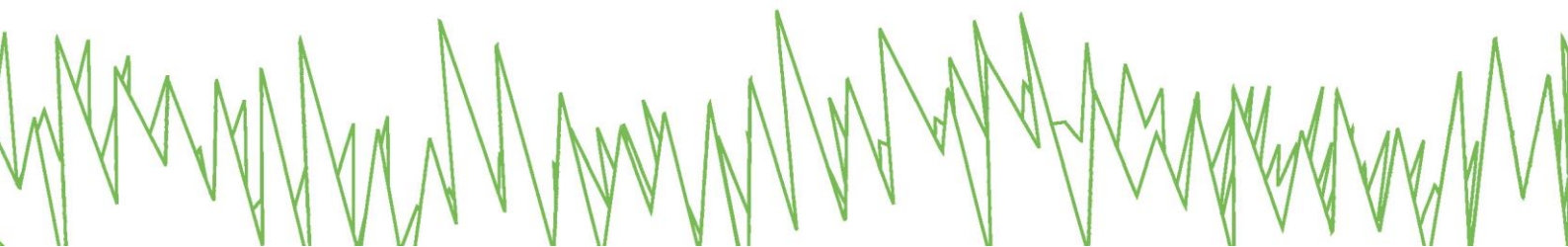

תהלים פרק קב

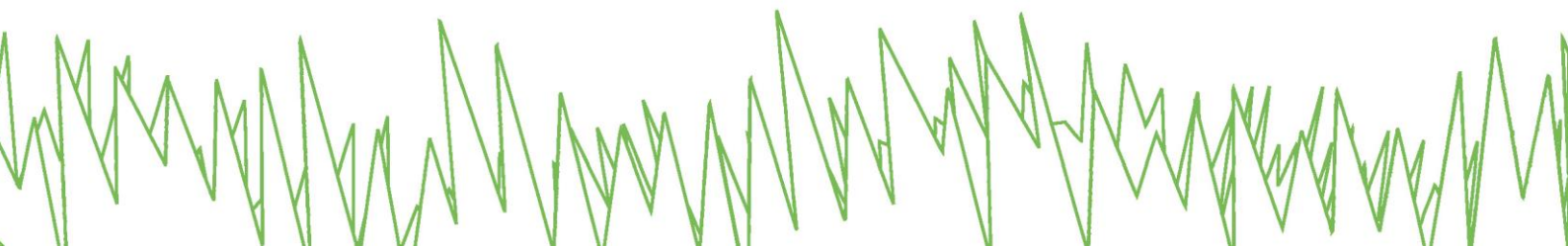
- (א) תִּפְלֶה לְעַנִּי כִּי יַעֲטֹף וְלִפְנֵי ה' יִשְׁפֹּךְ שִׁיחוֹ:
(ב) ה' שָׁמְעָה תִּפְלִתִּי וְשִׁוְעִתִּי אֱלֹהִי תְּבוֹא:
(ג) אֵל תִּסְתַּר פָּנֶיךָ מִפָּנַי כִּיּוֹם צָר לִי
הִטָּה אֵלַי אָזְנוֹךָ כִּיּוֹם אֶקְרָא מִהֵרָ עֲנֵנִי:
(ד) כִּי כָלוּ בְּעֵשֶׁן יָמַי וְעֲצָמוֹתַי כְּמוֹקֵד נִהְרוּ:
(ה) הוֹפֶה כְּעֹשֶׁב וַיִּבֶשׁ לִבִּי כִּי שִׁכַּחְתִּי מֵאֲכָל לֶחֶמִי:
(ו) מִקּוֹל אֲנַחְתִּי דָּבָקָה עֲצָמִי לְבָשָׁרִי:
(ז) דָּמִיתִי לְקֹאת מִדְּבַר הָיִיתִי כְּכּוֹס חֲרִבוֹת:
(ח) שָׁקַדְתִּי וְאַהֲיָה כְּצִפּוֹר בּוֹדֵד עַל גִּגִּי:
(ט) כָּל הַיּוֹם חֲרַפּוּנִי אֹיְבֵי מִחוֹלָלִי כִּי נִשְׁבַּעוּ:
(י) כִּי אֶפֶר בְּלֶחֶם אֲכָלְתִּי וְשִׁקּוּי בִּבְכִי מִסִּכְתִּי:
(יא) מִפָּנַי זַעֲמֹךְ וְקִצְפְּךָ כִּי נִשְׁאַתָּנִי וַתִּשְׁלִיכֵנִי:
(יב) יָמַי כָּצַל נְטוּי וְאַנִּי כְּעֹשֶׁב אִיבֶשׁ:
(יג) וְאַתָּה ה' לְעוֹלָם תֵּשֵׁב וְזִכְרְךָ לְדֹר וָדֹר:
(יד) אַתָּה תִּקְוֶה תִּרְחֹם צִיּוֹן כִּי יַעַת לְחֻנָּה כִּי בָא מוֹעֵד:
(טו) כִּי רָצוּ עֲבָדֶיךָ אֶת אֲבֻנֶיהָ וְאֶת עֲפָרָהּ יַחֲנֹנוּ:
(טז) וַיִּירָאוּ גוֹיִם אֶת שֵׁם ה' וְכָל מַלְכֵי הָאָרֶץ אֶת כְּבוֹדֶךָ:
(יז) כִּי בָנָה ה' צִיּוֹן נִרְאָה בְּכְבוֹדוֹ:

- (יח) פָּנָה אֶל תְּפִלַּת הָעָרָר וְלֹא בָּזָה אֶת תְּפִלָּתָם:
- (יט) תִּכְתֹּב זֹאת לְדֹר אַחֲרוֹן וְעַם נִבְרָא יִהְיֶה יְהִי:
- (כ) כִּי הִשְׁקִיף מִמְּרוֹם קֹדֶשׁוֹ ה' מַשְׁמִים אֶל אֶרֶץ הַבֵּיט:
- (כא) לְשִׁמְעַ אֲנִקֶּת אֲסִיר לְפִתַּח בְּנֵי תִמּוּתָהּ:
- (כב) לְסַפֵּר בְּצִיּוֹן שֵׁם ה' וּתְהַלְתּוּ בִירוּשָׁלַם:
- (כג) בְּהִקְבִּץ עַמִּים יַחְדּוֹ וּמִמְלָכוֹת לַעֲבֹד אֶת ה':
- (כד) עֲנֵה בְדֶרֶךְ כַּחַי קֶצֶר יָמַי:
- (כה) אֲמַר אֵלַי אֵל תַּעֲלֵנִי בַּחֲצֵי יָמַי בְּדֹר דּוֹרִים שְׁנוּתִיךָ:
- (כו) לְפָנִים הָאֶרֶץ יִסְדֶּתָּ וּמַעֲשֵׂה יָדֶיךָ שָׁמַיִם:
- (כז) הִפְּחֵה יֶאֱבֹדוּ וְאַתָּה תַעֲמֹד וְכֵלָם כִּבְגָד יִבְלוּ כִלְבוּשׁ תַּחְלִיפָם וַיִּחַלְפוּ:
- (כח) וְאַתָּה הוּא וּשְׁנוּתִיךָ לֹא יִתְמוּ:
- (כט) בְּנֵי עֲבָדֶיךָ יִשְׁכּוּנוּ וְזָרָעם לְפָנֶיךָ יִבוֹן:

מהלך השיעור:

- א. הראיתי את השיר 'תפילה לעני' בביצוע של בן סנוף עם קליפ מיו טיוב.
- ב. קראנו את המזמור
- ג. הסברנו את המבנה = מילים קשות ע"פ פרשנים, בעיקר דעת מקרא.
- ד. ראינו שהמזמור מלא בדימויים. קראנו הגדרה לדימוי. סימנו את כל הדימויים במזמור והסברנו אותם.
- ה. משימה- העלי בזיכרוןך אירוע קשה שחוויית. חשבי עליו והיזכרי בו. נסי לתת דימוי למצב בו היית שרויה- הרגשתי כמו... הייתי כ...
- ו. שיתוף
- ז. דיברנו על המושג תפילה לעני. איזו מין עמידה זו מול הקב"ה, עמידה כעני? הרחבנו את המושג ע"פ הזוהר והקטע מברסלב. לדעת לבוא מול ה' מהמקום שאני עניה. להיות שבור לב, להיות במקום שאין מה להפסיד, מקום של ידיים פשוטות, של ההיזקקות הכי גדולה. לרצות בקשר מהמקום הזה, ביכולת להישען, לשפוך שיח.
- ח. סיימנו ב'תפילת הבנות' בבית הכנסת בנוה דקלים+ סבב רגשות

אבל ג' הם הנקראים תפילה, תפילה למשה איש האלקים, תפילה זו שאין כמוה באדם אחר. תפילה לדוד, שאין כמוה במלך אחר. תפילה לעני, תפילה היא. מאלו ג' התפילות, מי חשובה מכולן. הוי אומר, תפילה לעני. תפילה זו קודמת לתפילה של משה וקודמת לתפילה של דוד, וקודמת מכל שאר תפילות העולם.

שואל, מהו הטעם, משום שעני הוא שבור הלב. וכתוב קרוב ה' לנשברי לב. והעני עושה תמיד ריב עם הקדוש ברוך הוא, והקדוש ברוך הוא מקשיב, ושומע דבריו, כיון שכשהעני מתפלל פותח כל חלונות רקיע. וכל שאר התפילות העולות למעלה, דוחה אותן אותו העני שבור הלב, שכתוב תפילה לעני כי יעטוף. והיה צריך לומר כי יתעטף, מהו כי יעטוף. אלא הפירוש הוא, הוא עושה איחור, שמאחר כל תפילות בעולם שאינן נכנסות עד שתפילה שלו נכנסת. עטופא, פירושו איחור מלשון והעטופים ללבן"

(זהר בלק תרגום הסולם, דף עא).

"אין תאווה לעני אלא כששופך את דמעותיו לפני המלך הקדוש" (זהר בלק דף קצה עמוד א, בתרגום). העני האמיתי, שמעמיק בהכרה המלאה של חסרונו, יודע מה חסר לו. נכון שחסרים לו הרבה אמצעים. אבל כשהוא בא לבקש אותם מה' הם פתאום פונים הצידה והופכים להיות הנושא השולי, ברגע שהוא יודע שאפשר לשפוך את דמעותיו לפני ה'.

מי באמת יכול לתת תחושת קיום אמיתית לעני? כל מה שיתנו לו עדיין לא יוכל לספק אותו. אחרי הכל הוא תמיד ישאר עני. רק במקום אחד הוא יכול להתבטא איך שהוא, מתוך ידיעה אמיתית שמקבלים אותו איך שהוא- כשהוא שופך את דמעותיו לפני ה'.

העני לא בורח מהתמודדות. הוא לא מחפש מקום מפלט להיות בו כמו שהוא עכשיו ובלי להשתנות. צריך לזכור את מה שהוא עושה באותה שעה שהוא בוכה לפני ה'- הוא מבקש השלמה לכל חסרונותיו. אבל בשונה מכל מקום אחר בעולם, כאן הוא מרגיש שלם כבר עכשיו. כבר בתוך המהלך של הביקוש וההתקדמות ניתן להגיע לתחושה שאחרי הכל, רוצים בי איך שאני.

(מתוך שער ברסלב, השתפכות הנפש)

דימוי

דימוי הוא אמצעי לשוני המשווה בין שני רכיבים לשוניים מתחומים שונים, שיש ביניהם יסוד משותף, דומה אך לא זהה.

בדרך כלל הקישור היוצר את ההשוואה נעשה באמצעות כ' הדימוי. מילות דימוי נוספות העשויות להופיע ביצירה: כמו, כאילו, כך, בדומה ל..., כפי ש... וכדומה.

מטרת הדימוי ליצור אפקט של הפתעה ורושם על הקורא. דימוי אדם לאריה – גיבור כארי, מעניק לאדם תכונות רבות. מלבד גבורה גם עוצמה פיזית, כוח, אומץ לב ותעוזה. תכונות הנגזרות מהשוואת גבורת האדם לגבורת האריה.

דימוי עשוי להיות רחב ומורכב או לחילופין קצר ופשוט כמו: אדום כדם. דוגמה לדימוי רחב במקרא, בראשית כב' נאמר: "ארכה את זרעך ככוכבי השמים וכחול אשר על שפת הים."

שמות רבה כ"ד, א

"א"ר יהודה בר שלום בשם ר' אלעזר בשר ודם אם בא עני לומר דבר לפניו אינו שומע הימנו, אם בא עשיר לומר דבר מיד הוא שומע ומקבלו. אבל הקב"ה אינו כן, אלא הכל שוין לפניו הנשים והעבדים והעניים והעשירים. תדע לך שהרי משה רבן של כל הנביאים כתוב בו מה שכתוב בעני. במשה כתיב "תפלה למשה איש האלוקים" ובעני כתיב "תפלה לעני כי יעטוף ולפני ה' ישפוך שיחו", זו תפילה וזו תפילה, להודיעך שהכל שוין בתפלה לפני המקום".

על תפילה בהיכלי השאול כותב האדמו"ר מפיאסצנה בדרשה לפורים משנת תש"ב:

"תפילה לעני כי יעטוף" - כי כשבאים יסורים מעטים על האדם, ח"ו, אז יכולים להסתירם בקרבו, מפני שהוא מקיף אותם. וכשמתרבים יותר כבר אינו יכול להסתירם, רק מוכרח לגלות אותם בדיבור או בכי' או צעקה, מפני שנתרבו עד שאינו יכול להקיפם, משא"כ כשמתרבים ח"ו עוד יותר אז הם מקיפים אותו וכלו מעוטף בהם, בבחינת 'ויקף ראש ותלאה'. 'תפילה לעני כי יעטוף' את עצמו בהעניות וצרות - לכן 'לפני ד' ישפוך שיחו', ששופך כל עצמו. וכמו שאמר במזמור 'אלי אלי למה עזבתני כמים נשפכתי' (עמ' קע"א)

